

Су-03 Бр / Нр. 408/24
20 09 2024 год. / м.
СКОПЈЕ / ШКУР

Врховниот суд на Република Северна Македонија, на Општата седница одржана на 20.09.2024 година, согласно член 37 став 1, алинеја 1 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 58/06, 35/08, 150/10, 83/18 и 198/18 и „Службен весник на РСМ“ бр.96/19), член 63 став 1 и 2 и член 65 став 1 од Деловникот за работа на Врховниот суд на Република Северна Македонија, одлучувајќи по иницијатива за утврдување начелен став или начелно правно мислење поднесена од Основен Кривичен суд Скопје - Одделение на претходна постапка, V КОКПП.бр 32/19, заведена под Су-03 бр. 408/24 од 17.06.2024 година, го усвои следниот:

ЗАКЛУЧОК

Иницијативата за утврдување начелен став или начелно правно мислење поднесена од Основен Кривичен суд Скопје - Одделение на претходна постапка, V КОКПП.бр 32/19, заведена под Су-03 бр. 408/24 од 17.06.2024 година, **НЕ СЕ УСВОЈУВА.**

Образложение

Согласно член 37 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр.58/06, 35/08, 150/10, 83/18 и 198/18 и „Службен весник на РСМ“ бр.96/19), Општата седница на Врховниот суд на Република Северна Македонија на ден 20.09.2024 година расправаше по иницијативата за утврдување начелен став или начелно правно мислење за поставеното прашање кој орган треба да одлучи за трошоците на бранителот, кога е запрена истрагата против осомничениот, поднесена од Основен Кривичен суд Скопје - Одделение на претходна постапка, V КОКПП.бр 32/19.

Во Иницијативата е образложено дека до Основен кривичен суд Скопје од страна на осомничениот Христијан Делев, преку неговиот бранител Светлана Савиќ, адвокат од Скопје, бил доставен трошковник на одбраната на осомничениот, во постапка која се водела во ОЈО за ГОКК под КО.бр.9/19, а по поднесен предлог за определување мерка притвор. Во судот бил заведен предмет КОКПП.бр.32/19-4.

Од содржината на иницијативата се утврдува дека од страна на ОЈО за ГОКК на ден 31.01.2019 година била донесена наредба за спроведување истражна постапка против осомничениот Христијан Делев, поради постоење на основано сомневање за стоено кривично дело – „Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 став 5 во врска со став 1 од Кривичниот законик. На ден 31.01.2019 година до судот бил доставен предлог за определување мерка притвор против осомничениот Христијан Делев согласно

член 165 став 1 точка 1 и 2 од Законот за кривичната постапка, за постоење основано сомневање дека сторил кривично дело – „Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 став 5 во врска со став 1 од Кривичниот законик. Од страна на судот предлогот за определување мерка притвор бил усвоен и на осомничениот Христијан Делев, му била определена мерка притвор во траење од 30 дена, сметано од 01.02.2019 година до 03.03.2019 година, согласно член 165 став 1 точка 1 и 2 од Законот за кривичната постапка. На ден 27.12.2021 година од страна на ОЈО за ГОКК била донесена наредба за запирање на истражна постапка против осомничениот Христијан Делев. Бранителот Светлана Савиќ, адвокат од Скопје, до судот доставила трошковник на одбраната со докази, кои потоа судот ги доставил до ОЈО за ГОКК Скопје, како надлежен за постапување, согласно член 103 од Законот за кривичната постапка. Од страна на ОЈО за ГОКК Скопје трошковникот повторно бил вратен во судот, со образложение дека надлежен за одлучување по поднесениот трошковник е судот, во случајот судијата на претходна постапка.

Исто така, во Иницијативата е наведено дека според Коментарот на Законот за кривичната постапка од ноември 2018 година, со одредбата од член 103 од Законот за кривичната постапка е пропишано дека одлуката на судот за трошоците на кривичната постапка е составен дел од секоја одлука, со која се завршува кривичната постапка. Но, законот не предвидува можност за донесување на посебно решение за трошоците на кривичната постапка во случај кога недостасуваат податоци за висината на трошоците, барањето со податоците може да се поднесе во рок од 30 дена од денот на доставување на правосилната пресуда, или решение.

Согласно член 102 став 4 од Законот за кривичната постапка, трошоците од ставот 2 точки 1, 2, 3, 4 и 5 на овој член, како и нужните издатоци на поставениот бранител и назначениот полномошник, во постапката поради кривични дела за кои се гони по службена должност, се исплатуваат однапред од средствата на органот што ја води кривичната постапка, а се наплатуваат подоцна од лицата кои се должни да ја надоместат според одредбите на овој закон. Органот што ја води постапката е должен сите трошоци што се исплатени да ги внесе во пописот кој ќе се приложи кон списите.

Според член 103 од Законот за кривичната постапка, во секоја пресуда и решение со кое се запира кривичната постапка, ќе се одлучи кој ќе ги поднесува трошоците на постапката и колку изнесуваат тие.

Оттука, секоја донесена пресуда без оглед на нејзиниот карактер, без оглед на тоа дали станува збор за осудителна, ослободителна, или одбивателна пресуда, како и донесено решение за запирање на кривичната постапка, задолжително содржи одлука за трошоците на кривичната постапка.

Исто така, со оглед на тоа што кривичната постапка може да заврши и со решение за отфрлање на кривичната постапка (доколку Јавниот обвинител направил трошоци за спроведување на некои истражни дејствија, односно други

трошоци во постапката), како и секоја наредба за запирање на кривичната постапка од страна на Јавниот обвинител, иако во законот не е децидно наведено, треба да содржи одлука за трошоците.

Во конкретниот случај, Основниот кривичен суд Скопје оценил дека по донесување на наредбата за спроведување на истражна постапка од страна на ОЈО за ГОКК Скопје постапката е започната и водена во ОЈО за ГОКК Скопје. Исто така, е утврдено дека од страна на Јавниот обвинител со наредба за запирање на истражна постапка, е запрена постапката и одлуката е конечна против осомничениот Христијан Делев.

Оттука, имајќи ги предвид погоре цитираните законски одредби, Основниот кривичен суд Скопје оценил дека во конкретниот случај надлежен за донесување на одлука за трошоци – решение е ОЈО за ГОКК Скопје, бидејќи во конкретниот предмет не е поднесен обвинителен акт за да судот донесе пресуда без разлика дали станува збор за осудителна, ослободителна, или одбивателна пресуда, кога би бил обврзан и надлежен да донесе одлука за трошоци. Судот единствено е надлежен да постапува за трошоци направени во кривична постапка, согласно член 105 и член 106 од Законот за кривичната постапка, во кои е предвиден начинот кога судот во кривична постапка донесува решение за трошоци и во која фаза од кривичната постапка.

Оттука, во Законот за кривичната постапка не е предвидено кој донесува решение за трошоци, во случај кога од страна на Јавен обвинител со наредба е запрена кривичната постапка, а сите процесни дејствија од самиот почеток на истрагата до нејзиното запирање се преземени од страна на ОЈО за ГОКК Скопје, во смисла на член 103 од Законот за кривичната постапка.

Во прилог на иницијативата не се доставени списи, ниту материјални докази.

Согласно член 37 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр. 58/06, 35/08, 150/10, 83/18 и 198/18 и „Службен весник на РСМ“ бр.96/19), Врховниот суд на Република Северна Македонија на Општа седница утврдува начелни ставови и начелни правни мислења по прашања од значење за обезбедување на единството со примената на законите од страна на судовите во рок од 3-три месеци, но не подолго од 6-шест месеци по сопствена иницијатива, по иницијатива на Претседател на суд, или по иницијативата на Седница на судиите, или Судските оддели на судовите, или по иницијатива на адвокати и ги објавува на ВЕБ страницата на Врховниот суд на Република Северна Македонија.

Во конкретниот случај, видно од содржината на поднесената иницијатива со оглед дека ОЈО за ГОКК Скопје донел наредба за запирање на истражната постапка против осомничениот, согласно одредбите од член 103 од Законот за кривичната постапка, секоја донесена одлука без оглед на нејзиниот карактер,

вклучително и решение за запирање на кривичната постапка задолжително содржи одлука за трошоците на кривичната постапка.

Со оглед дека постапката завршила со наредба за запирање на истражната постапка, донесена од страна на Јавниот обвинител, доколку Јавниот обвинител направил трошоци за спроведување на некои истражни дејствија, односно други трошоци во постапката, како и секоја наредба за запирање на кривичната постапка од страна на Јавниот обвинител, иако во Законот за кривичната постапка не е децидно наведено треба да содржи одлука за трошоците.

Во конкретниот случај, од содржината на иницијативата се бара толкување на одредбата од член 103 од Законот за кривичната постапка.

Меѓутоа, Општата седница на Врховниот суд на Република Северна Македонија констатира дека во оваа конкретна правна ситуација, видно од содржината на иницијативата не се утврдува потреба за воедначување на судска пракса, ниту пак такво нешто произлегува од содржината на иницијативата дека постои различна судска пракса во постапувањето, за да согласно член 37 став 1 алинеја 1 од Законот за судовите, Општата седница на Врховниот суд на Република Северна Македонијада расправа и да утврди начелен став, или начелно правно мислење по прашања од значење за обезбедување на единство во примената на законите.

Оттука, Општата седница на Врховниот суд на Република Северна Македонија заклучи дека во конкретниот случај не постојат различни судски одлуки за постоење на основаност на поставеното прашање на подносителот на иницијативата.

Врз основа на погоре наведното, Општата седница на Врховниот суд на Република Северна Македонија постапувајќи по иницијативата, а по одржаната расправа донесе Заклучок со кој иницијативата за утврдување начелен став или начелно правно мислење поднесена од Основен Кривичен суд Скопје - Одделение на претходна постапка, V КОКПП.бр 32/19, заведена под Су-03 бр. 408/24 од 17.06.2024 година, не се усвојува.

Општа седница
на Врховен суд на
Република Северна Македонија

